

พัฒนาการนวนิยายของรพีพร

นางสาววรรณภา ชำนาญกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-870-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17509774

THE DEVELOPMENT OF RAPHEEPHORN'S NOVELS

Miss Wannapa Chamnankij

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Thai

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-870-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พัฒนาการนวนิยายของรพีพร

โดย นางสาววรรณภา ชำนาญกิจ

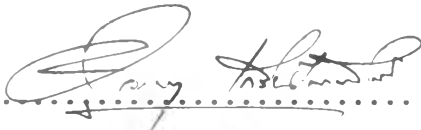
ภาควิชา ภาษาไทย

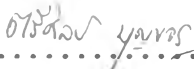
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร

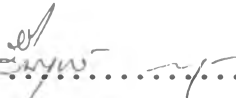
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ เกียรติไกรเพชร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา สีจพันธ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

วรรณภา ชำนาญกิจ : พัฒนาการนวนิยายของรพีพร (THE DEVELOPMENT OF RAPHEEPHORN'S NOVELS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ศรีศิณี บุคขจร, 243 หน้า.
ISBN 974-633-870-6

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านแนวเรื่อง แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอ
ในนวนิยายของรพีพร ตั้งแต่ พ.ศ. 2490 - 2532 โดยใช้แนวการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง
นวนิยายกับสังคม

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นวนิยายของรพีพรแบ่งได้เป็น 3 ยุคตามปัจจัยของการเปลี่ยนแปลง
ทางสังคมและการเมือง แต่ละยุคนั้นรพีพรได้เขียนนวนิยายทั้งประเภทเรื่งรมย์ และ ประเภทเรื่งปัญหา
นวนิยายทั้งสองประเภทยังปรากฏแนวเรื่องหลายแนวด้วย

นวนิยายทั้งสามยุคของรพีพรมีพัฒนาการดังนี้ คือ ยุคเริ่มแรก พ.ศ. 2490 - 2500
เป็นนวนิยายเรื่งรมย์ ทั้งจินตนิยาย นวนิยายพาฝัน นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ และนวนิยายชีวิตรักและ
ครอบครัว ยุคที่สอง พ.ศ. 2505 - 2516 นวนิยายของรพีพรเน้นหนักในประเภทเรื่งรมย์
มีนวนิยายผี นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ และนวนิยายชีวิตรักและครอบครัว ส่วนยุคที่สาม พ.ศ. 2516 -
2532 เป็นนวนิยายเรื่งปัญหาที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองและสิทธิสตรี และนวนิยายเรื่งรมย์
แนวชีวิตโลกโหม แนวการเขียนอันหลากหลายนี้เกิดขึ้น ดำรงอยู่ และเปลี่ยนแปลงอย่างสอดคล้อง
กับสภาพสังคมและการเมืองในแต่ละยุคสมัย

ภาควิชา ภาษาไทย
สาขาวิชา วรรณคดีไทย
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต *Ruam Sorndo*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ศรีศิณี บุคขจร*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

C510065 : MAJOR THAI
KEY WORD: NOVELS / SUWAT WORADILOK / NOVELS AND SOCIETY
WANNAPA CHAMNANKIJ : THE DEVELOPMENT OF RAPHEEPHORN'S NOVELS.
THESIS ADVISOR : ASST. PROF. TRISILPA BOONKHACHORN, Ph.D. 243 pp.
ISBN 974-633-870-6

This thesis is an attempt to analyze the development of types, themes and techniques of Rapheephorn's novels during 1947 - 1989 by sociological approach.

It can be concluded that Rapheephorn's novels can be divided into 3 periods according to the changing society and political conditions. In the first period, during 1947 - 1957, Rapheephorn mainly wrote entertaining novels which were romantic novels, historical novels and family-life novels. In the second period, 1962-1973, Rapheephorn's novels were still of entertaining kind; there were ghost novels, historical novels, love and family-life novels. In the third period, 1973-1989, Rapheephorn's novels can be divided into 2 groups : intellectual and entertaining. The themes represented in the intellectual group were political and feminist; the entertaining group represented ordeals of the characters.

The development of Rapheephorn's novels was closely related to the social and political conditions of each period.

ภาควิชา..... ภาษาไทย
สาขาวิชา..... วารรณคดีไทย
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... *Wannapa Chamnankij*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Trisilpa Boonkhachorn*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรัก ความเมตตากรุณาจากคณาจารย์ผู้มพระคุณ
อันประเสริฐ ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและเสริมสร้างพลังใจอันเข้มแข็งให้แก่ผู้เขียน

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.สุวรรณา เกียรติกรเพ็ชร ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ รศ.ดร.รัตนทิพย์ สัจจพันธ์ กรรมการสอบ ที่ช่วยตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำอันมี
ค่ายิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.ชลดา เรืองรักษลิขิต ผศ.ดร.สุจิตรา จงสถิตยวัฒนา
ผศ.สุกัญญา ภัทรราชย์ ผศ.รุ่งอรุณ ทิพชุลหะเกียรติ ผศ.ชเนศ เวศร์ภาดา อ.เทพี จรัสจรุงเกียรติ
และครูทุกท่านในภาควิชาภาษาไทยที่หมั่นได้ถามความก้าวหน้าด้วยความห่วงใยและให้กำลังใจ
ศิษย์ตลอดเวลาที่เขียนวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณคุณสุวัฒน์ วรดิถก คุณเพ็ญศรี พุ่มชูศรี คุณอุทัย พันจันทร์
ดร.ขวัญดี อัครวณิชชัย บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ ที่ยินดีช่วยเหลือ
ในการค้นคว้าหาข้อมูล

ขอบคุณ อ. ดาวเรือง วิทยารัฐ คุณชเอม หาญกิจ คุณสมจิต ชนพาส น้องคลุททัย
ชาวดีเดซ น้องจตุพร มีสกุลและน้อง ๆ เอกภาษาไทยอีกหลายคนที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้หมด
ในที่นี้ที่ช่วยเหลือในการพิมพ์และพิสูจน์อักษร ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้เขียน พี่สมาลี ลิ้มประเสริฐ
พี่จันทิมา เอี่ยมานนท์ที่คอยให้คำปรึกษาและดูแลอย่างใกล้ชิด รวมทั้งโมตรีจิตจากพี่ ๆ ร่วมรุ่น

อนึ่งวิทยานิพนธ์นี้จะสำเร็จไม่ได้หากปราศจากความกรุณาของพี่ชายและน้ำใจของ
น้องสาวที่สละเวลาช่วยเหลือในการจัดพิมพ์และเป็นธุระจัดการเรื่องต่าง ๆ ให้

เหนือสิ่งอื่นใดคือพระคุณของบิดามารดาที่เกื้อหนุนการศึกษาของลูกตลอดมาและคุณป้า
เฉลิมศรี ชำนาญกิจ ผู้เปรียบเสมือนแม่ที่เอื้อเอ็นดูหลานมาตั้งแต่เยาว์วัย ความสำเร็จทั้งหลาย
ทั้งปวง ขอโน้มเป็นเครื่องแสดงความกตัญญูทดแทนคุณแต่บุพการีทั้งสาม ผู้มีพระคุณสูงล้ำที่ไม่อาจ
ประเมินค่าได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
สมมติฐานในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	12
2 นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2490-2500.....	13
ก. ช่วงที่ 1 นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2490-2494.....	14
1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวการเขียนนวนิยายของรพีพร	14
2. นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2490-2494.....	19
2.1 จินตนิยายของรพีพร : <u>สัญญารักของจอมพล</u> <u>เปลวสุริยา</u> <u>ราชินีบอด</u> <u>อมรนิมาน</u> <u>จอมภพมฤตยู</u>	19
2.2 <u>นางไพร</u> : จุดเริ่มต้นของนวนิยายพาฝันของรพีพร.....	39

ข.	ช่วงที่ 2 นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2495-2500.....	42
1.	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวการเขียนนวนิยายของรพีพร.....	43
2.	นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2495-2500.....	46
2.1	นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ :	
	<u>ทหารเสือกรมหลวงชุมพร</u>	46
2.2	นวนิยายชีวิตรักและครอบครัว : <u>ห้องจิต</u> <u>ชีวิตใหม่</u>	49
3	นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2505-2516.....	55
ก.	ช่วงที่ 1 นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2505-2512.....	55
1.	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวการเขียนนวนิยายของรพีพร.....	56
2.	นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2505-2512.....	66
2.1	นวนิยายผี : <u>ภูตพิศวาส</u> <u>มนต์รักนางพราย</u>	66
2.2	นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ : <u>ลูกทาส</u> <u>ชนศึกมหาราช</u> <u>วีรสตรีจากโคมเขี้ยว</u>	82
2.3	นวนิยายชีวิตรักและครอบครัว : <u>ลมหนาว</u> <u>นางสาวโพระดก</u> <u>นางสาวอบเชย</u> <u>แผ่นดินแม่</u>	102
ข.	ช่วงที่ 2 นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2515-2516.....	111
1.	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวการเขียนนวนิยายของรพีพร.....	112
2.	นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2515-2516 :	
	นวนิยายรักเกล้ากามารมณ์.....	116
4	นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2516-2532.....	126
ก.	ช่วงที่ 1 นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2516-2519.....	126
1.	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวการเขียนนวนิยายของรพีพร.....	128
2.	นวนิยายเชิงรรมย์และนวนิยายเชิงปัญญาของรพีพรในช่วง พ.ศ.2516-2519.....	136
2.1	นวนิยายเชิงรรมย์ : นวนิยายชีวิตโลดโผน.....	137
2.2	นวนิยายเชิงปัญญา : นวนิยายการเมือง.....	140

บทที่	หน้า
ข. ช่วงที่ 2 นวนิยายของรพีพรในช่วง พ.ศ.2520-2532.....	157
1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวการเขียนนวนิยายของรพีพร.....	157
2. นวนิยายเรื่องร้อยและนวนิยายเรื่องปัญหาของรพีพรในช่วง พ.ศ. 2520-2532.....	165
2.1 นวนิยายเรื่องปัญหาที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเมือง....	165
2.2 นวนิยายเรื่องร้อยที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิสตรี.....	177
5 สรุปพัฒนาการและคุณค่านวนิยายของรพีพร.....	186
รายการอ้างอิง.....	211
ภาคผนวก.....	228
ประวัติผู้เขียน.....	243